איהו לא ניחא ליה משום אונסא דאורחא -

It is not desirable for him because of the trip's potential for accident

Overview

ר' יעקב said over in the name of יוחנן 'ר' that there are two respective reasons why יהודה maintains that by שגגת מעשר [and ר' מאיר maintains this by שגגת הקדש that she is not הקדשת; one is because she is not pleased and the other reason is because both are not pleased (but he does not remember which reason apples to which case). 'ר' then considered that by מעשר both are not pleased that she should be מקודשת with יעקב 'the is not pleased because of his responsibility if the מעשר שני is destroyed on the way to ירושלים (and she is not pleased because of the bother of taking the מעשר to אונסא דאורהא (clarifies what is meant by אונסא דאורהא אונסא.

- 3פירש בקונטרס² דעל כרחך אונסא דאורחא עליה דידיה רמיא

רש"י **explained that perforce** the responsibility for any **accident** that may befall the מע"ש on the **way** to ירושלים **lies** exclusively **on the** man (if he desires to be her [with the "[מע"ש]]) -

שהמעשר אין כאן בו ^{4} שוה פרוטה שלא ניתן להוציאו אלא בירושלים - For here (outside ירושלים, where he is מקדש her) there is no מעשר of מעשר, for the מע"ש cannot be spent anywhere except in ירושלים -

שאפילו ימכרנו⁶ דמיו נתפסין בקדושתו וקידושין צריכין שיהו שוים שוה פרוטה⁷For even if s/he would sell it here the money would be 'grabbed' by the קדושה of ע"ש (which again has no value outside ירושלים) and there is a requirement that קידושין (and right now she does not have a קידושין) -

1

¹ מעשר שני (which is the מעשר מעשר separated on the first, second, fourth and fifth years of מעשר, after מעשר (which is given to the לוי) was separated), must be eaten only in ירושלים.

 $^{^2}$ בד"ה משום.

³ If the was מע"ש with which he was מקדש the woman was destroyed before it came to ירושלים, the man will have to give her מע"ש anew; she will not be מע"ש with the מע"ש he gave her, since at the time of giving her (before it came to מע"ש), the מע"ש was worthless (as מע"ש continues to explain). [However it does not mean that if the מע"ש is lost it needs to be replaced; there is no such rule.]

⁴ In אין בו כאן (instead of אין באן כאן כאן בו אין (אין באן בו אין בו באן).

⁵ See מע"ש מהרש"א (citing מע"ש) that we must be discussing a case where the מע"ש is not worth (much) more than a שו"פ. If it were worth [much] more than a שו"פ, she will definitely be able to receive a פרוטה for it from anyone who is willing to take this [unredeemed] מע"ש (which is worth [much] more than a ירושלים to take this [unredeemed] מע"ש (which is worth [much] more than a ירושלים אונים וועדים מוצרים מוצרים וועדים מוצרים וועדים אונים וועדים מוצרים מוצרים וועדים מוצרים וועדים מוצרים וועדים מוצרים וועדים מוצרים מוצ

⁶ In ימכרנו it reads חמכרנו (instead of ימכרנו); he gave it to her. She has the right to sell (or redeem) it.

⁷ As long as the מע"ש did not enter ירושלים it has no value, for it cannot be used for anything. She is only מקודשת once the מע"ש (or the redemption money) enters into ירושלים.

- הילכך אי הוה ידע מעיקרא דמעשר הוי⁸ כיון דבעי לקבולי עליה אונסא דאורחא הילכך אי הוה ידע מעיקרא דמעשר הוי⁸ כיון דבעי לקבולי עליה אונסא דאורחא her with מקדש so since he is required to accept the responsibility for אונסא דאורהא -

לא הוה מקדש לה ביה דשכיח לאיתנוסי גבי איתתא טפי מגברא? - He would not have been מקדש her with the מע"ש (outside ירושלים), since a woman is more prone to having an accident and losing the מע"ש, more than a man. This concludes פרש"י.

תוספות comments:

ב ירושלים ¹⁰ משמע מתוך פירושו שלא יחולו הקידושין במזיד עד שיהו בירושלים מתוך פירושו שלא יחולו הקידושין במזיד עד שיהו explanation that if he is מעשר שני her knowingly with מקדש will not be effective until the מע"ש will be in ירושלים.

asks: תוספות

יקשה דפריך בבכורות (ידף ט,ב) והרי מעשר שהקפידה תורה בכסף צורה - And there is a difficulty (with פרש"י), for the גמרא asks in מסכת בכורות, 'but there is מעשר שני where the תורה was particular that it should be redeemed only with minted silver coins' -

- יירוש כשפודה אותו צריך לפדותו בכסף שיש בו צורה וקאמר רבי יהודה במזיד קידש פירוש כשפודה אותו צריך לפדותו בכסף שיש בו צורה וקפידה מע"ש it needs to be redeemed with silver which has a picture (minted), 'and nevertheless ד"י a woman with מע"ש במזיד is valid'. This concludes the citation from the גמרא הוספות asks -

ומאי פריד והא איהו לא אמר שיגמרו עד שיהיה המעשר בירושלים -

⁸ The מקדש has מע"ש and חולין, he can be מקדש her with either one. If he is מקדש her with with, she is החולין, she is immediately; however the man has the bother of bringing his מע"ש. On the other hand if he is מקדש her with מקדש, he is relieved of the bother to bring it to ירושלים, however if the מע"ש is destroyed he will have to be מקדש her again, since the initial קידושין is not yet effective until the מע"ש reaches.

¹⁰ The reason there is אונסא דאורהא is because she is not מקודשת until the מע"ש is in מע"ש; if the הל immediately then what is the concern of אונסא, she is already מקדושת. See 'Thinking it over'.

¹¹ ר' יהודה there maintains that a פטר חמור (before it was redeemed with a sheep) is אסור בהנאה. The אסור בהנאה. The אסור בהנאה that there cannot be something for which the חורה requires a specific item to redeem it (like the שם by that the item to be redeemed (the פטר חמור), that the item to be redeemed (the מותר בהנאה before it is redeemed.,

¹² מע"ש must be redeemed with something specific (כסף צורה), and nevertheless מע"ש maintains that if he was מקדש a woman with מע"ש (before it was redeemed) she is מקודשת, indicating that it is מותר בהנאה (even though there is the requirement that it be redeemed with a specific item).

But what is the גמרא asking, for did not ר"י rule (according to קידושין) that the קידושין does not become effective until the ירושלים will be in ירושלים -

ידברים ידיי) ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך - ואירושלים לא הקפידה תורה בכסף צורה¹³ דכתיב (דברים ידיי) ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך - And regarding מע"ש that it require מקפיד, as is written, 'and you shall spend the money for anything which your heart desires' so according to 'דש"י there is no question on - ר"י -

אלא שמע מינה מקודשת אפילו בגבולין אם קבלה את המעשר ¹⁵ אם קבלה את מקודשת אפילו בגבולין so rather we derive from this that she is מקודשת even in the 'boundaries' (outside מעשר בגבולין) if she received the מעשר בגבולין.

חוספות offers the alternate interpretation:¹⁷

לכן נראה לי כפירוש הקונטרס שני דפירש אי נמי אפילו דאין אחריות מוטל עליו¹⁸. Therefore it appears to תוספות like the second interpretation of רש"י, where he explained that even if the responsibility for the מע"ש does not rest on the מקדש, nevertheless -

לא ניחא ליה דתיהוי לה תרעומת עליה לומר לו קדשתני בדבר שלא הועיל לי¹⁹ ה The מקדש is not pleased that she should have complaints against him, saying, 'you were מקדש me with something which was not helpful for me'.

מוספות asks:

מיהו קשה דמשמע הכא דמתניתין איירי בגבולין ²⁰ - However there is a difficulty; for it seems here that our משנה is discussing a case where he was מקדש her in the 'boundaries' (outside ירושלים) -

1

¹³ Regarding מע"ש which is in ירושלים there is no rule of a specific item in order to redeem it, for if the "עומ itself is brought to מעות מע"ש, it cannot be redeemed (it must be eaten as is), and if it was מע"ש (the money with which the מע"ש was redeemed) the rule is that it can be spent on anything edible, as the פסוק states. See "ע"ש.

 $^{^{14}}$ כה פסוק כה .

¹⁵ Therefore the question on כסף צורה is understood, since בגבולין there is a requirement to redeem מע"ש with כסף only, and nevertheless the מע"ש (before redemption) is מותר בהנאה for he can be מקדש a woman with it.

¹⁶ תוספות concludes that she is מקודשת immediately as soon as she receives the מע"ש (outside תוספות). Outside תוספות (outside תוספות). Seemingly we can say that according to ירושלים. Seemingly we can say that according to מע"ש we are discussing a case where the מע"ש is worth [much] more than a שו"פ (see footnote # 5), so it is certainly worth a שו"פ for this woman.

¹⁷ The question remains however if she is מקודשת immediately what is meant by אונסא דאורחא (see footnote # 10). תוספות (ורש"י) addresses this now.

¹⁸ This means she is מע"ש to him (immediately) even if the מע"ש is lost eventually.

¹⁹ The meaning of אונסא דאורחא is not that the מקדש is liable, but merely he is concerned if there will be an אונס, the woman will have a complaint against him (but not that she is not מקודשת or that he will be responsible). The woman will be מקודשת as soon as he gave her the מע"ש, but she will retain this תרעומת.

 $^{^{20}}$ גבולין is the term used to indicate outside ירושלים. The גמרא mentions אונסא אונסא indicating that he was מקדש her outside אונסא דאורחא, where there is need to travel to ירושלים and be concerned for אונסא דאורחא.

- יהודה דבמזיד קידש דמעשר ממון הדיוט הוא²¹

And nevertheless מקדש maintains that if he was aware that he is being מעשר her with מעשר שני it is a valid קידושין, indicating the מעשר שני is a commoner's money (it does not belong to הקדש) -

רכן משמע לקמן (דף נד,ב) דקאמר הפודה מעשר שני שלו מוסיף חומש ומוקי לה כרבי יהודה וכן משמע לקמן (דף נד,ב) דקאמר הפודה מעשר שני שלו מוסיף אומי מענה אומר מענה משנה which states, 'one who redeems his own מע"ש must add a fifth' and the גמרא establishes that משנה בכסילוח ליי -

וההיא על כרחך בגבולין איירי דאי בירושלים אין פודין בו מעשר שני - איירי דאי בירושלים מענה is perforce discussing מע"ש בגבולין, for we are not פודה מע"ש in maintains that he adds a fifth even if he received it as a gift ^{23} -

- אלמא משמע דמעשר שני ממון הדיוט הוא לרבי יהודה אפילו בגבולין according to ממון הדיוט is ממון הדיוט is ממון הדיוט - בגבולין

יקשה מפרק חלק (סנחדרין דף קיב,ב) דמשמע התם דבגבולין כולי עלמא לא פליגי דממון גבוה - And there is a difficulty (with this assumption that מע"ש is ממון הדיוט even בגבולין all agree that בגבולין from פרק חלק where it seems there that בגבולין is ממון גבוה is ממון גבוה we know this from the מע"ש

גבי עיסת מעשר שני רבי מאיר פוטר מן החלה וחכמים מחייבין - Regarding a dough made from מע"ש exempts this dough from the requirement of separating חלה from it, while the הכמים obligate this dough in הלה -

ואמר רב חסדא מחלוקת במעשר שני בירושלים - stated; this dispute between רב הסדא is regarding בירושלים - מע"ש בירושלים

- דרבי מאיר סבר ממון גבוה הוא ^{24} ורבנן סברי ממון הדיוט הוא אבל בגבולין דברי הכל פטורים הרבי מאיר סבר ממון גבוה ממון גבוה ממון גבוה it is ממון גבוה and the ממון הדיוט maintain that it is עיסה האה האפעer בגבולין all agree that the עיסה is exempt from הלה presumably because it is ממון גבוה that גמרות that גמרות that two above-mentioned מע"ש that גמרות בוה באסעים מע"ש באסעים מע"ש אחרות בוה משטעים מע"ש באסעים מע"ש אחרות ביי ממון גבוה משטעים אחרות ביי ממון גבוה משטעים מע"ש אחרות ביי ממון גבוה משטעים מע"ש אחרות ביי ממון גבוה משטעים מע"ש אחרות ביי ממון גבוה ממון גבוה משטעים מע"ש אחרות ביי ממון גבוה ממון מבו ממון גבוה ממון גבוה ממון גבוה ממון גבוה ממון מבות ממון גבוה מון גבוה ממון גבוה ממון גבוה ממון גבוה ממון גבוה ממון גבוה מון גבון גבוה מון גבור מון גבוה מ

 $^{^{21}}$ If מע"ש was (הקדש) ממון גבוה he cannot be מקדש her with הקדש, for it does not belong to him.

²² The משנה there states that he has to add the שום whether the שנ"ש was his initially or whether he received it (assumedly the מע"ש) as a gift. The גמרא גמרא there says that this cannot follow the view of מ"ש who maintains מע"ש is ממון so there can be no gift of מע"ש. The recipient (of this supposed gift of מע"ש) does not own it, and the law of adding a fifth (when redeeming מע"ש) is limited to when the מע"ש belongs to the פודה, but according to ממון גבוה מע"ש he does not own it since ממון גבוה מון גבוה מון גבוה מע"ש and cannot be gifted away. Therefore the הדינות

²³ This indicates that it is מע"ש and therefore the gift he received is valid; he now owns the מע"ש

²⁴ Regarding חלה the תורה writes (in במדבר [שלח] that במדבר (במדבר אשית עריסותיכם, it must be עריסותיכם (your dough), but not the dough of הקדש.

²⁵ In ממון הדיוט, however ממון הדיוט, however ממון הדיוט, where one is forbidden to eat ממון הדיוט, even the ממון גבוה (presumably) agree that it is ממון גבוה.

to ר"י is ממון הדיוט even בגבולין!

מוספות answers:

ויש לומר דאף על גב דלרבי יהודה ממון הדיוט הוא אפילו בגבולין And one can say that even though מע"ש according to ר"י is ממון הדיוט even בגבולין פעפר ממון הדיוט is ר"י מכל מקום קאמר רב חסדא דלאו עיסה היא להתחייב בחלה הואיל ואין ראויה שם²⁶ לאכול:
Nevertheless ר"ה maintains that it is not considered an עיסה to be obligated for the separation of הלה, since it is not fit to be eaten there in גבולין (but not because it is ממון גבוה [as we (mistakenly] assumed]).

<u>Summary</u>

According to (the first) פרש"י, the מע"ש are effective only in ירושלים, the מע"ש are effective only in מע"ש, however according to תוספות (and the second פרש"י), it takes effect immediately. פרש"ש is מע"ש and nevertheless it is פטור מחלה since it cannot be eaten בגבולין.

Thinking it over

תוספות derives that just as we see by שוגג she is not מקודשת with the ירושלים outside ירושלים, because it is worthless, so too במזיד she will not be מקודשת outside מקודשת outside מקודשת she is not בשוגג she is not מקודשת she is not מקודשת she is not מקודשת because now it is worthless, however if he knew it was ש"ש and accepted upon himself אונסא דאורהא (he guaranteed her the full value of the מקודשת בגבולין she is assured of (much more than) a "צי"ב"?!

_

²⁶ It cannot be called 'your dough' (even though it belongs to you), since one cannot eat it there בגבולין.

²⁷ See footnote # 10. Based on this assumption תוספות asks a question on פרש".

²⁸ See מהרש"א.